

Granskning om detaljplan för Gruvstadspark 2, etapp 1

Planen hanteras med ett **utökat planförfarande**. Under granskningstiden som har pågått mellan den 30 juni – 11 augusti 2016 har samråd skett med berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen. Granskningshandlingarna har skickats ut till ovan nämnda, vilka har beretts tillfälle att yttra sig över upprättat detaljplaneförslag.

Totalt har 9 skriftliga granskningsyttranden inkommit. Granskningsutlåtandet redovisar de skriftliga synpunkterna som har inkommit samt kommentarer till dessa. Endast sådana frågor som hör till planen är kommenterade. Samtliga skriftliga inkomna synpunkter förvaras i sin helhet i planakten hos Kommunstyrelsen på Stadsbyggnadsförvaltningen.

Yttranden har inkommit enligt följande:

Yttranden	Daterat
1. Länsstyrelsen	2016-07-25
2. Trafikverket	2016-06-30
3. SGU	2016-07-05
4. Bergsstaten	2016-07-06
5. Lantmäteriet	2016-07-11
6. Tekniska Verken i Kiruna AB	2016-07-13
7. Försvarsmakten	2016-07-27
8. Räddningstjänsten	2016-07-29
9. Hotell Vinterpalatset	2016-08-11

Planområdet omfattar delar av de två stora fastigheterna Kiruna 1:1 och Jukkasjärvi Bandel 100:1, där det i fastighetsförteckningen från Lantmäteriet framkommit ett antal byggader på ofri grund som inte kunnat placeras ut. Planhandlingarna inklusive ett följebrev med karta där ägarna av byggnaderna har kunnat kryssa för sina byggnader skickades ut till ägarna av byggnaderna under samrådet. Ingen av de inkomna som återkopplat har byggnad på ofri grund inom planområdet eller i dess omedelbara närhet.

YTTRANDEN OCH KOMMENTARER

1. Länsstyrelsen, 2016-07-25

Sedan samrådsskedet har vissa mindre justeringar skett av planförslaget. Planförslaget innebär i princip att hela området kan omvandlas till gruvindustri, vilket blir nödvändigt när markdeformationerna från gruvbrytningen innebär att området inte längre kan nyttjas bl.a. för bostäder och centrumverksamhet, i enlighet med gällande detaljplaner. Eftersom pågående markanvändning ändå tillåts fortsätta utan inskränkningar fram till dess att marken behövs för industriändamål, har kommunen valt att inte reglera pågående markanvändning med planbestämmelse om tillfällig markanvändning. Frågan har diskuterats med Länsstyrelsen under planarbetets gång och Länsstyrelsen anser att de rättigheter som finns när det gäller pågående markanvändning är tillräckliga i detta fall. En upplysning på plankartan informerar om vad som gäller.

När det gäller hanteringen av väg E10 och även berörd del av Hjalmar Lundbohmsvägen, vilka kräver trafikverkets tillstånd för att tas ur drift, har planförslaget förtydligats dels med en upplysning om detta, och dels med bestämmelser om att vägarna inte får bebyggas eller nyttjas för upplag.

Utöver påverkan på nuvarande verksamheter och funktioner, så innebär ett genomförande av planförslaget bl.a. att kulturmiljöer försvinner, avfall genereras, att vattenförsörjning till angränsande områden kan påverkas, samt även risk för att markföroreningar sprids. Detta är frågor som behöver hanteras, men som är svåra att reglera planmässigt. Frågorna var aktuella redan i detaljplanen för Gruvstadspark 1 och berör även övriga detaljplaner som kommer att behöva upprättas allteftersom deformationsutbredningen fortskrider. Då dessa frågor berör hela samhällsomvandlingen behöver de hanteras övergripande. Med en sådan helhetslösning som grund underlättas kommande planarbete och frågorna behöver inte lösas för varje enskild detaljplan. Det är positivt att ett särskilt avvecklingsprojekt för hela Gruvstadspark 2-området har startats där kommunen och LKAB deltar. Även kulturmiljöfrågornas hantering inom området omfattas av projektet.

Detaljplanens utformning var gäller att värna och säkerställa riksintresset för kulturmiljö har inte ändrats sedan samrådsskedet. Länsstyrelsen vill betona att hanteringen av värdefull bebyggelse inför fortsatt planarbete behöver utgå från de slutsatser och rekommendationer som redovisas i kulturmiljöanalysen. Länsstyrelsen menar att det är viktigt att frågan hanteras i ett strategiarbete med stöd i kulturmiljöanalysen. Strategin bör omfatta såväl avveckling av områden som hur de värdefulla byggnaderna kan omhändertas i nya Kiruna. I ett strategiarbete bör även Länsstyrelsen involveras.

Reglering som säkerställer värdena kan ske genom överenskommelser eller avtal utanför detaljplanarbetet.

I miljökonsekvensbeskrivningen (sid 42) har sedan samrådsskedet tillkommit en redovisning av kulturmiljöanalysens rekommendationer för de områden och byggnader som berörs av området för detaljplanen. Det är en viktig aspekt att redovisa möjligheten till att lindra skadan på riksintresse kulturmiljö. Man ska se det i relation till bland annat kommunens formulering om att ”en omfattande kulturmiljöanalys säkerställer att Kirunas kulturarv blir en resurs i det framtida Kiruna”.

För att mildra skadan på riksintresse kulturmiljö och behålla delar av de värden som är så kännetecknande för Kiruna anser Länsstyrelsen att det krävs flytt av fler byggnader

än de som omfattas av existerande avtal. Om viktiga kulturmiljövärden i nuvarande Kiruna ska tillvaratas, fordras en tillräcklig mängd byggnader, en kritisk massa. Ett antal enskilda byggnader och två byggnadsgrupper som påverkas av etapp 1 representerar mycket viktiga uttryck inom riksintresset kulturmiljö. Länsstyrelsen menar att dessa värden bör tillvaratas antingen genom att de aktuella byggnaderna flyttas eller att andra byggnader som representerar samma uttryck för riksintresset, flyttas i kommande etapper. I denna etapp anser Länsstyrelsen att gula raden bör flyttas.

Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inte sådana invändningar mot planförslaget som skulle kunna leda till att beslutet att anta detaljplanen behöver prövas enligt bestämmelserna i 11 kap. 11 § plan- och bygglagen.

Kommentar:

Länsstyrelsen kommer att bjudas in att tillsammans med LKAB och Kiruna kommun arbeta med kulturmiljöfrågan. Arbetet startar upp under hösten 2016.

2. Trafikverket, 2016-06-30

Trafikverket har inget ytterligare att tillföra ärendet och har inget att erinra mot förslaget till detaljplan för Gruvstadspark 2, etapp 1.

3. SGU, 2016-07-05

SGU har tidigare i samrådsskedet svarat. Vi har inget ytterligare att framföra i ärendet.

4. Bergsstaten, 2016-07-06

Bergsstaten har inget ytterligare att tillägga i ärendet 2015-01301. Samma rättigheter, enligt minerallagen (1991:45) som framgår i yttrande från 2016-05-19 är fortfarande gällande inom området.

5. Lantmäteriet, 2016-07-11

2016-06-03 ingav Lantmäteriet ett samrådsyttrande angående ovan angiven detaljplan. Lantmäteriet bedömer att Kiruna kommun har genomfört förändringar och besvarat de kommentarer och frågeställningar som lämnats.

Lantmäteriet lämnar därmed inga ytterligare kommentarer.

6. Tekniska Verken i Kiruna AB, 2016-07-13

Plankartan

I grundkartan finns ledningslag som VA, fjärrvärme och opto med, men det finns även ett separat ritmanér som avser ledningsrätt. Om ledningsrätter avses illustreras med särskilt ritmanér så saknas en hel del ledningsrätter, som berör planområdet, i plankartan. Särskilt för fjärrvärme.

Tekniska Verken har inget ytterligare att erinra än de synpunkter som lämnades i samrådsskedet, och som enligt samrådsredogörelsen skulle ha uppdaterats i MKB:n.

Kommentar:

Grundkartan har kompletterats med alla ledningsrätter. Synpunkterna på MKB:n från samrådet har uppdaterats efter granskningskedet.

7. Försvarsmakten, 2016-07-27

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

8. Räddningstjänsten, 2016-07-29*Tillgänglighet*

Då räddningstjänsten är beroende av olika vägvagnsnitt för att ta sig till akuta händelser önskar räddningstjänsten att eventuella avstängningar av vägar informeras i god tid.

Farligt gods

Utifrån de beskrivningar som gjorts i planhandlingarna finns en oro för att trafik med farligt gods kan behöva ske genom Kiruna stad under en period då den nya E10:a sträckningen byggs. Räddningstjänsten föreslår att det görs en djupare utredning hur en betryggande hantering gentemot allmänhetens säkerhet kan ske vid transporter av farligt gods. De föreslagna åtgärderna kan vara möjliga och effektiva åtgärder men måste säkerställas. Exempelvis om att skicka farligt gods via tåg istället för väg är möjligt att reglera i lag eller inte. Att transportera farligt gods vissa tider och med hjälp av Polis eller räddningstjänst är inte heller alltid möjlig och kan även medföra en ökad kostnad för kommunen.

Kommentar:

Syftet med detaljplanen är att området ska övergå i gruvindustri.

Tillgänglighet, kommunala vägar

Så fort trafikverket föreskriver att en väg ska stängas får räddningstjänsten information om detta.

Farligt gods

Hjalmar Lundbohmsvägen samt Stationsvägen inom planområdet är statliga vägar. Detta innebär att Trafikverket har vägrätt och är ansvariga för att utreda konsekvenser av att tillfälligt nyttja Hjalmar Lundbohmsvägen och Stationsvägen som E10. Kiruna kommun är samrådspart. Då vägarna är statliga är det även Trafikverket som beslutar när vägarna tas ur drift. MKB och planbeskrivning har uppdaterats gällande farligt gods.

Räddningstjänstens yttrande är vidarebefordrat till Trafikverket och stadsbyggnadsförvaltningen har varit i kontakt med Trafikverket. Trafikverket svarar följande på räddningstjänstens yttrande:

”Tillgänglighet

Gränsvärden finns för hur mycket rörelser i horisontalled respektive vertikalled som vägen klarar av och dessa ligger till grund i ett övervakningsprogram för vägen. När dessa mätvärden överskrids kommer en bedömning att göras tillsammans med okulära besiktningar för att avgöra om vägen ska stängas. Trafikverkets ansvar att upprätthålla en säker Europaväg innebär en viss framförhållning för att trafiken ska ledas om. I det sammanhanget ser Trafikverket det som viktigt att det också sker informationsinsatser till samhällets aktörer och allmänhet. När det gäller arbete på väg så arbetar Trafikverket efter en rutin som finns för att bl a minimera störningar på trafik.

Farligt gods

Befintliga vägar där trafiken leds om för Plan B, uppfyller inte kraven för farligt gods. Föreslagna åtgärder för det är att vi bygger en ny E10 utanför centrum. För att minimera risken på de befintliga vägarna byggs korsningarna om, lutningarna minskas samt att hastigheten hålls låg, 50 km/h. Trafikverket avser inte att göra ytterligare utredningar kring detta.”

Kommunen vidhåller Trafikverkets ansvar i frågan om farligt gods.

9. Hotell Vinterpalatset

Hotell Vinterpalatsets verksamhet bedrivs dels i huvudbyggnaden på fastigheten Loken 5 och dels i annexet på Loket 6. Vid genomläsning av den uppdaterade planbeskrivningen daterad 2016-06-21 kan vi konstatera att endast Loket 5 omfattas av detaljplanen. De potentiella effekterna av att inte Loket 6 omfattas av detaljplanen är svårutredda, men självklart kan inte hotellets verksamhet drivas enbart i annexet.

I sammanhanget vill vi också meddela att diskussionerna med LKAB är påbörjade och att dessa rör båda fastigheterna såväl som rörelsen. Emellertid är de långt ifrån avslutade.

Vi har inget yrkande men vill med detta brev påpeka sakförhållandet.

Kommentar:

Detaljplanen påverkar inte LKAB:s möjlighet att förvärva Loket 6. Detaljplanen ger dock möjlighet för Bergsstaten att anvisa Loket 5 till gruvindustri och bestämma ersättning om inte frivilligt förvärv uppnås. Detta är inte möjligt för Loket 6. Loket 6 ingår i Gruvstadspark 2-området och detaljplan för området kommer att påbörjas under 2016.

STÖRRE REVIDERINGAR EFTER GRANSKNING

- Ändrat sakfel. Stationsvägen är statlig och inte kommunal
- Avsnitten om farligt gods i planbeskrivning och MKB och avsnittet om gator och trafik i planbeskrivningen har reviderats
- Outredd vägsträckning har tagits bort (text och karta)
- Upplysning om allmän väg i plankartan har förtydligats gällande att vägsträckningen är tillfällig
- Uppdaterat ledningsrätter i grundkartan
- Listan på kontroll och uppföljning i MKB:n är uppdaterad

I övrigt redaktionella ändringar

SAKÄGARE ELLER ÖVRIGA SOM EJ HAR BLIVIT TILLGODOSEDDA

Det finns inga sakägare eller övriga som yttrat sig under samråd och granskning som inte blivit tillgodosedda.

SÄRSKILLD SAMMANSTÄLLNING

Miljöaspekter som har integrerats i planen

Planbestämmelser i plankarta:

Runt sjön Yli-Lombolo har marken försetts med prickmark (byggnad får inte uppföras) för att skydda fågellivet kring sjön.

Runt Yli-Lombolo samt bäcken Luossajärvi får upplag för gruvindustri inte anordnas för att skydda vattendragen. Tillfälliga upplag för rivningsarbeten och markarbeten får förekomma.

I den norra delen av planområdet får inte upplag för gruvindustri förekomma. Detta för att förhindra att närliggande bostadsområden störs. Tillfälliga upplag för rivningsarbeten och parkarbeten får förekomma, förutom på vägområdet för del av nuvarande E10, Stationsvägen samt del av Hjalmar Lundbohmsvägen, där heller inte byggnad får uppföras.

På samtliga delar av planområdet som inte försetts med prickmark, har marken istället försetts med kryssmark. Detta innebär att marken med undantag av tekniska anläggningar samt byggnader som behövs för gruvstadsparkens drift och syfte, inte får förses med byggnader. Detta för att minska påverkan på omgivningen.

Dagvattenanläggning får anordnas inom planområdet, vilket förstärks med planbestämmelse.

Upplysningar i plankarta:

Då området inte längre får beträdas på grund av risk för olyckor och ras skall markan inhägnas så att allmänt tillträde förhindras.

Marken där ny lekplats ska anläggas behöver uppfylla kraven för känslig markanvändning (KM).

Vid markarbeten behöver man beakta att ledningar kan finnas kvar i marken.

Allmän väg (del av E10, del av Hjalmar Lundbohmsvägen samt Stationsvägen) består fram till att Trafikverket beslutar om indragning.

Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats

Skyddshantering av fågelområdet kring Yli-Lombolo har inarbetats i planbestämmelserna. Detaljplanen bygger på hänsyn till riksintresse för värdefulla ämnen och material. Hänsyn till riksintresse för totalförsvaret har arbetats in i planbestämmelserna. Riksintresse för väg i form av del av nuvarande E10 samt tillfällig omlokalisering av E10, s.k. Plan B, inom planområdet ska ersättas av ny E10 norr om Kiruna. Plan B samt nuvarande E10 är statliga vägar där Trafikverket har vägrätt.

Vägen består fram till dess att beslut om indragning sker av Trafikverket. Hanteringen av riksintresset väg i detaljplanen har överenskommit mellan Kiruna kommun, LKAB, Trafikverket samt Länsstyrelsen i möte efter samrådet.

Hänsyn till omkringliggande bostadsområden finns med i planbestämmelserna i form av prick- och kryssmark, samt upplagsförbud. Rekommendationer kring anordnande av gruvstadspark, rekommendationer kring känslig markanvändning vid nya lekplatser samt allmän väg finns med i planen i form av upplysningar på plankartan.

Länsstyrelsens samrådssynpunkter gällande ändrad lovplikt, information om kulturmiljö och förorenade områden har beaktats. Exakt hantering av dagvatten kommer att utredas i avvecklingsprojektet och plankartan har kompletterats med att dagvattenanläggning får anläggas inom planområdet. Länsstyrelsens och Trafikverkets synpunkt om tillfällig markanvändning har diskuterats och Trafikverket, Länsstyrelsen, LKAB och Kiruna kommun har tillsammans kommit fram till en hantering. I samråds- och granskningsyttrande påpekar Länsstyrelsen att det är av stor vikt att kulturmiljöfrågan hanteras övergripande. Länsstyrelsen kommer att bjudas in att tillsammans med LKAB och Kiruna kommun arbeta med kulturmiljöfrågan under hösten 2016. Detta hanteras utanför detaljplanarbetet.

Räddningstjänstens har yttrat sig i granskningen gällande farligt gods genom Kiruna. Planhandlingarna har uppdaterats. Eftersom Plan B är Trafikverkets vägar hanteras frågan kring farligt gods och omlokalisering av E10:s trafik av dem.

Skäl till antagande

Gruvbrytningen skapar markdeformationer som rör sig in mot staden. Marken ska vara planlagd för gruvindustrin när gränsvärdena för LKAB:s miljövillkor för markdeformationer överskrids enligt Miljööverdomstolen, dom 2009-06-25 i mål nr M 6542-08. För att gruvbrytningen ska kunna fortskrida behöver därför planområdet ändras till förmån för gruvan.

Detaljplanens syfte överensstämmer med den fördjupade översiktsplanen för Kiruna centralort som vann laga kraft 2014-10-01. I den fördjupade översiktsplanen är området avsatt för *deformationsområdet Kiirunavaara 1365*.

Uppföljning och övervakning

Åtgärder angivna i miljökonsekvensbeskrivningen:

- Rivningsavfall, buller och vibration vid rivning prövas av bygglovskontoret när LKAB ansöker om rivningslov.
- De övergripande åtgärds målen för förorenad mark hanteras enligt Miljöbalken. LKAB är ansvarig att anmäla förorenad mark till tillsynsmyndigheten.
- Dokumentering av kulturmiljöer utförs av LKAB i avvecklingsprojektet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår:

- Att Kommunstyrelsen beslutar om att godkänna granskningsutlåtande samt godkänna detaljplanen och överlämna den till Kommunfullmäktige för antagande.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Planavdelningen

2016-10-21

Maria Persson
Planchef
Kiruna kommun

Bilaga: Länsstyrelsens yttrande